

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Socialinė šeimos antropologija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc.. dr. Lijana Gvaldaitė Kitas (-i):	Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Socialinio darbo katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	–	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	2 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Dalyko paskirtis – ugdyti kritinį mąstymą apie šeimą kaip socialinį institutą ir pirminį socialinių santykių tinklą (pirminę bendruomenę), kaip pagrindą asmens žmogiškajai ir socialinei patirčiai formuoti, apie sąsajas su visuomenės gyvenimu ir problemomis, apie šeimos socialinę gerovę plačiaja prasme; skatinti refleksiją profesinių pasirinkimų atžvilgiu ir gyvenime. Šis tikslas sukonkretinamas žemiau pateiktomis kompetencijomis.</p>		
<p>Bendrosios kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebės rinkti, analizuoti ir sisteminti informaciją; • gebės vertinti kritiškai ir savikritiškai; • gebės žinias taikyti praktikoje, demonstruoti savarankiškumą, priimant sprendimus; gebės veikti komandinio darbo aplinkoje. 		
<p>Dalykinės kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuoti ir vertinti dabartinę šeimos instituto padėtį ir reikšmę asmens bei visuomenės gyvenime; - siūlyti, inicijuoti ir įgyvendinti inovatyvias šeimos stiprinimo ir socialinių problemų prevencijos programas, socialinės pagalbos strategijas, siekiant socialinio teisingumo, o taip pat asmens, šeimos ir visuomenės gerovės bei žmogaus teisių įgyvendinimo; - vertinti socialinę pagalbą šeimai, atsižvelgiant į įvairias prevencines ir intervencines strategijas bei vadovaujantis nacionaliniais ir tarptautiniais teisės aktais bei profesine etika; - bendradarbiauti su savo ir kitų profesijų atstovais bei institucijomis, siekiant efektyvios socialinės pagalbos šeimoms; <p>daryti įtaką socialinei ir šeimos politikai, analizuojant ir vertinant šeimos instituto pokyčius ir šeimos politikos procesus, pasitelkiant antropologijos ir sociologijos bei kitų sričių teorijas, šalis bei tarptautinius tyrimus ir praktiką.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės rinkti, analizuoti ir sisteminti informaciją socialinių mokslų perspektyvoje apie šeimą kaip socialinio instituto ir pirminio socialinių santykių tinklo problemą, ją analizuoti ir vertinti.	Paskaita, probleminis dėstymas, tiriamieji metodai (nurodytų tekstų analizė, teisės aktų analizė, informacijos paieška duomenų bazėse, žiniasklaidos šaltinių analizė); darbas grupėse seminarų metu ir diskusija	Diskusijų seminarų grupėse pagal savarankiškai parengtą medžiagą vertinimas (žodžiu); esė pagal nurodytas užduotis
Gebės kritiškai vertinti socialines programas ir strategijas, iniciatyvas ir	Paskaita, probleminis dėstymas, tiriamieji metodai (nurodytų tekstų analizė, teisės aktų analizė, informacijos paieška duomenų bazėse,	Diskusijų seminarų grupėse vertinimas (žodžiu); esė pagal nurodytas užduotis ir biografinio

judėjimus, mažinant socialinę atskirtį, ir priimti sprendimus taikydamas asmens orumo, bendruomeniškumo ir bendro gėrio principus. Gebės argumentuoti savo požiūrį profesinėje diskusijoje.	žiniasklaidos šaltinių analizė); darbas grupėse seminarų metu ir diskusijos	tyrimo vertinimas
Gebės kritiškai taikyti žinias apie žmogaus elgesį ir aplinkos veiksnius, vadovautis holistiniu požiūriu, grindžiant jį asmens orumo, pagarbos, sanglaudos ir bendradarbiavimo principais. Gebės savikritiškai reflektuoti savo veiklą ir ją tobulinti, vadovaudamasis asmeninėmis ir profesinėmis vertybėmis.	Paskaita, probleminis dėstymas, tiriamieji metodai (nurodytų tekstų analizė, teisės aktų analizė, informacijos paieška duomenų bazėse, žiniasklaidos šaltinių analizė); darbas grupėse seminarų metu ir diskusijos	Diskusijų grupėse vertinimas (žodžiu); esė pagal nurodytas užduotis
Gebės analizuoti ir pateikti tyrimais paremtus siūlymus paslaugų šeimoms organizavimui ir šeimos politikai tobulinti	Paskaita, probleminis dėstymas, tiriamieji metodai (nurodytų tekstų analizė, teisės aktų analizė, informacijos paieška duomenų bazėse, žiniasklaidos šaltinių analizė); darbas grupėse seminarų metu ir diskusijos	Diskusijų grupėse vertinimas (žodžiu); esė pagal nurodytas užduotis

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		Užduotys
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
1. Šeimos samprata, tapatybė, struktūra, šeimos sampratos traktavimo prielaidos. Šeima skirtinguose socialiniuose moksluose (socialinėje antropologijoje, antropologijoje, sociologijoje, psichologijoje, edukologijoje, teisėje).	4						4		Mokslinės literatūros, teisės aktų, probleminių klausimų analizė; literatūros analizė: „Šeimotyros įvadas“ p. 6-40; Family identity: ties, symbols, and transitions“ (p. 5-9) ir kt. bei studentų savarankiškai rasta šaltiniai; diskusija grupėje apie skirtingas socialinių mokslų perspektyvas.
2. Šeimos instituto istorinė raida: šeima Antikoje ir Viduramžiais – tradicinė šeima, Naujaisiais laikais – moderni šeima, dabartinė (postmoderni); šeimos būklė ir samprata.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros analizė; diskusija seminaro metu pagal studentų savarankiškai parengtą medžiagą.
3. Asmuo ir lytiškumas. Sex ir gender sampratos, sąsajos su šeima.	4		2				6	8	Mokslinės literatūros, probleminių klausimų analizė; literatūros analizė, diskusija seminaro metu.
4. Vyro ir moters santykiai ir	2		2				4	12	Mokslinės literatūros, tyrimų,

vaidmenys šeimoje; emocinė ir etinė santykių ašys šeimoje; meilės samprata, rūšys, raiška								probleminių klausimų analizė. Literatūra: „Apie meilės prasmę“, <i>Sielogyda</i> . (p. 180 – 213), Refleksija raštu meilės sampratos tema remiantis nurodyta ir pasirinkta literatūra.	
5. Santuokos institutas ir jo pokyčiai; santuokos, partnerystės ir šeimos sąsajos; teisinis ir socialiniai aspektai	4		2				6	10	Mokslinės literatūros, tyrimų, teisės aktų probleminių klausimų analizė; literatūros analizė: teisės aktų analizė: LR Konstitucija, 38, 39 str.; CK kodeksas Šeimos teisė ir kt. teisės aktai
6. Tėvystės/motinstės samprata, socialiniai vaidmenys, funkcijos ir tarpusavio sąveika šeimos gyvenime. Socialinis šeimos vaisingumas. Santykiai tarp kartų.	4		2				6	14	Mokslinės literatūros, demografinių tyrimų, matytos vaizdo medžiagos analizė; mokslo populiarinimo straipsnių tėvystės/motinstės tema analizė; „Lietuvos šeima. Tarp tradicijos ir naujos realybės“ (p.61 - 80).
7. Šeima skirtinguose kultūriniuose kontekstuose: šeimos formos, gyvenimo būdas, tradicijos.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros analizė; studentų savarankiškas darbas – prezentacijos apie šeimas iš skirtingų kultūrinių aplinkų.
9. Šeimos užimtumo klausimas; šeimos gyvenimo ir darbo santykis bei derinimo problemos. Šeimos verslas	4		2				6	4	Mokslinės literatūros, teisės aktų, tyrimų, probleminių klausimų analizė.
10. Šeimos socialinis vaidmuo visuomenėje ir perspektyvos; šeimos deinstitutionalizacija, valstybės politika šeimos atžvilgiu, šeimos instituto santykis su kitais socialiniais institutais, šeimos kuriamas socialinis kapitalas, bendruomeninės iniciatyvos, šeimos socialinis dalyvavimas, globa šeimoje.	4		2				6	6	Mokslinės literatūros, probleminių klausimų analizė; literatūros analizė.
		2					2	12	Baigiamojo rašto darbo (esė) pagal pasirinktą temą rengimas (konsultacijos, temos pasirinkimas, medžiagos surinkimas, darbo rašymas).
Iš viso	30	2	16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris, proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pasirengimas seminarams, dalyvavimas diskusijose paskaitų ir seminaro metu, seminarų užduotys raštu	10	Semestro bėgyje	Vertinant atsižvelgiama į šiuos aspektus: -seminarų lankomumas (nepraleidus daugiau nei 25 proc.); -aktyvumas seminaro metu; -savo nuomonės argumentavimas ir pagrindimas diskusijose, sąsajos su analizuota

			medžiaga; - pagrįstų pasiūlymų pateikimas ir gebėjimas apibendrinti; -atsiskaitymas už užduotis raštu – jų išsamumas, pagrįstumas; - kalbos aiškumas, nuoseklumas. Nelankantiems seminarų, norint gauti teigiamą dalyko vertinimą, yra būtina atsiskaityti už užduotis raštu.
Prezentacija apie šeimas iš skirtingų kultūrinių kontekstų	20	Semestro bėgyje	3 studentų grupelėse atlikta ir seminarų metu pristatyta pasirinktos kultūros (šeimos sampratos, poros santykių, tėvystės/ motinyste tema) apžvalga – skaidrių prezentacija. Kiekvienas pristatymas vertinamas nuo 1 iki 2 balų: 0 jeigu nedalyvaujama diskusijose ir nedarytas pristatymas, 1-1,4 balo – už patenkinamai ar vidutiniškai atliktą pristatymą ir menką dalyvavimą; 1,6-2 balais už gerai, labai gerai ar puikiai atliktą pristatymą, aktyvų dalyvavimą.
Kurso rašto darbas (esė) savarankiškai pasirinkta tema	30	Semestro pabaigoje	Vertinimo kriterijai: • problemos įvardinimas ir vertinimas; • argumentų aiškumas, pagrįstumas ir išsamumas, • visuotinumas, sąsajos su profesine tikrove; • darbo struktūravimas ir nuoseklumas; • kalbos aiškumas, taisyklingumas, mokslinės ir profesinės leksikos vartojimas
Egzaminas (atvirieji klausimai)	40	Pavasario sesijos metu	Vertinimo kriterijai: • atsakymų konkretumas ir išsamumas; • lyginimas, atskirų dalių sąsajos ir visuotinumas; • argumentacijos pagrįstumas; • sąsajos su socialinio darbo, psichologijos tikrove.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar interneto nuoroda
Privalomoji literatūra				
Aidukaitė J. ir Senkuvienė K.	2019	The family support system in Lithuania: Experts' views and citizens' evaluation// Problemy Polityki Społecznej, p. 29–46	T 47 Nr. 3	
Brazenė R. ir Vyšnauskienė S.	2019	Apmokamų vaiko priežiūros atostogų politikos vertinimas Lietuvoje// Viešoji politika ir administravimas, p.	T 18 Nr. 3	
Carrà E.	2017	Family Associations as Social Capital for Families and Society//STEPP. P. 20-35	Nr. 14	Vilniaus universiteto leidykla
Cherry K.	2022	The Nature vs. Nurture Debate		Verywellmind
Cigoli V., Scabini E.	2006	Family identity: ties, symbols, and transitions		New York: Erlbaum
Frankl E. V.	2007	Sielogyda. Gydytojo rūpestis – siela. (p. 180 – 213).		Vilnius: Vaga

Johnsona, M.D., Lavnerb J.A., Muisec M. , Mundd M., Neyere F. , Parkf N, Harasymchukg Ch, and Impetth E.A.	2022	Women and Men are the Barometers of Relationships: Testing the Predictive Power of Women's and Men's Relationship Satisfaction	T. 119 Nr. 33	Psychological and cognitive sciences
	2023	Demografijos tendencijų, demografijos politikos ir jos įgyvendinimo rezultatų lyginamoji analizė		LR Seimas
Maslauskaitė, A.	2004	Šeimos deinstitutionalizacija: raida, priežastys ir iššūkiai politikai//Šeimos politikos ir teisės iššūkiai Europoje (sudarė: Davidavičius A., Platonovas E.) (p. 4-16)		Vilnius: ESTE
Miškinis, K.	2006	Šeima pasaulio šalių kultūrose: šeimos politika, šeimos kūrimas, skyrybos, gyvenimo būdas, tradicijos, tarpusavio santykiai, vaikų ugdymas		Lietuvos kūno kultūros akademija
Nelson-Coffey S.K., Killingsworth M., Layous K., . Cole S. W. and Lyubomirsky S.	2019	Parenthood Is Associated With Greater Well-Being for Fathers Than Mothers//Personality and Social Psychology, p. 1378–1390	T. 45, Nr. 9	
Stankūnienė V., Maslauskaitė A.	2009	Lietuvos šeima. Tarp tradicijos ir naujos realybės. 7-30 p., 61-101 p.		Vilnius: Socialinių tyrimų institutas
Parker, K., Horowitz J. and Stepler R.	2017	On gender differences, no consensus on Nature vs. Nurture.		Pew Research Center
Rupšienė L.	2001	Šeimotyros įvadas. (p. 6-40)		Klaipėda: KU leidykla
Szadvari I. Ostatníkova D., Babkova Durdiakova J.	2023	Sex differences matter: Males and females are equal but not the same	259 (2023)	Physiology & Behavior
		Teisės aktai: 1.LR Konstitucija (Žin., 1992, Nr. 31-953), 38, 39, 26 str. 2.Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (oficialių dokumentų tekstai su pakeitimais ir papildymais iki 2009 m. spalio 15 d.) III knyga Šeimos teisė, Vilnius, 2009. 3.LR Seimo nutarimas „Dėl valstybinės šeimos politikos koncepcijos patvirtinimo” 2008 06 03, Nr. X – 1569. 4. LR Šeimos stiprinimo įstatymas 2017 m. spalio 19 d. Nr. XIII-700		http://www.lrs.lt/ http://www.socmin.lt/ https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/71039aa2b98511e7967a9645b537eb05
Papildomoji literatūra				
Crawford D.S.	2017	Anthropological Foundations of the Family and the Common Good// <i>STEP</i> . P. 36-47.	Nr. 14	Vilniaus universiteto leidykla

Gvaldaitė L.	2017	Priėmimas globojant vaiką: patirtis, kurianti naują kultūrą// <i>STEPP</i>	Nr. 14	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Rossi G., Carrà E.	2016	The Relational Approach and the Family	Nr. 13	Vilniaus universiteto leidykla, <i>STEPP</i>
Wojtyła K.	1994	Meilė ir atsakomybė (p. 85 – 175)	1994	Vilnius: Alka